

<<Շիրակի նուսուցիչներին մի ություն >>

ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՈՂ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ

ՇՈՒՄ Գիտակրթական կենտրոն ՀԿ

Ավարտական հետազոտական աշխատանք

Թեմա — Արժեքային համակարգի ձևավորումը ֆինիս առարկայի նուսուցման գործընթացում:

Կատարող - Ռուզաննա Քոթանջյան
/անուն, ազգանուն հայրանուն /

Շիրակի մարզ Թորոսուզյանի միջնակարգ դպրոց ՊՈԱԿ ֆինիսային
նուսուցչուհի

_____

/դպրոց մասնագիտություն, ըստ վերապատրաստման խմբի /

Ղեկավար՝ —Մանյա Պետրոսյան—

Բովանդակություն

1. Ներածություն 3

2. Գլուխ 1. Արժեքային համակարգի ձևավորման նպատկերն ու խնդիրները : -----4

3. Գլուխ 2. Ինչ է արժեքային համակարգը : 5

4 Գլուխ2 Ուսումնական տիպակները : 6-14

5. Եզրակացություն 15

6.Գրականություն ցանկ 16

Ներածություն

Արժեքային համակարգը արտահայտվում է սովորույթի համապատասխան գործողությունների, վերաբերմունքի ու վարքի միջոցով:

Արժեհամակարգի նպատակն է ձևավորել անձ և ֆառաֆառի, որը պետք է՝

- Գիտակցի սեփական մեղքերի՝ լեզվի, պատմություն, արվեստի, ավանդույթների, ազգային այլ արժեքների կարևորությունն ու նշանակությունը և լինի դրանց կրողը
- Գիտակցի, որ գիտությունը, արդիական տեսնելու գիտությունը, կրթությունը մեծագույն արժեքներ են ժամանակակից աշխարհում
- Գիտակցի, որ իր համար կարևորագույն արժեքներ են՝ գիտելիքները, աշխատանքային հմտությունները, մասնագիտական վարպետությունը
- Դրուև իր աշխատանքային, հնարամտություն, նպատակադրվածություն, արժևորի և գնահատի սեփական և այլոց աշխատանքը

Գլուխ 1 . Արժեքային համակարգի ձևավորման ցատկերն ու խնդիրները :

1/ Սովորողներին ծանոթացնել գիտություն և տեխնիկայի դասակարգմանը և ստեղծագործություններին՝ որպես անձի դաստիարակության ու ինֆրատեղանակների զարգացմանը նաև, որը կապված է կոնկրետ նյութի հետ :

2/ Հիմնարար ֆիզիկական տեսություններին, գիտափորձերին, Հայրենիքի պատմությանը և ազգային գործունեությանը, ֆիզիկայի դերի բացահայտումը՝ խորացնելով ազգայնականության դաստիարակության հիմքերը :

3/ Զարգացնել սովորողներին հուզական-արժեքային աշխարհը գիտություն և արվեստի փոխազդեցության հիմքով :

ՕՐԻՆԱԿ՝ <<Ձուրն ունի հիշողություն, պատասխանեկցիա՝ քաղաքում լսած ձայներին նկատմամբ >>

4/ Ձևավորել ֆունկցիոնալ անաճողություն և հակագիտական և միստիկական ուսման գերի վերլուծության միջոցով : Օրինակ՝

ԳԻՏԵԼԻՔԻ ՆՈՒՆԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ՎԻՃԱԿԱՅԻՆ ՄԱՍԻՆ :

5/ Զարգացնել մարդուն՝ որպես ֆիզիկական գիտելիքների իմացության օբյեկտի մասին արժեքային ցատկերի արժեքները : Քիմիայի դասերին գլոբալ էկոլոգիական խնդիրներին և դրանք առնչելու անհրաժեշտության մասին : Նրանց պարզաբանել, որ առաջիկայում պետք է պրոբլեմները հաղթահարվեն, որպեսզի կործանարար հետևանքներ չունենան որոշ մարդկության համար :

:

Գլուխ 2 Ինչ է արժեքային համակարգը :

«Անգամ կադր , որը ֆայլում է հանապարհով , առաջ է անցնում նրանից , ով վազում է առանց հանապարհի : Ընդ որում , որ ֆան ավելի ժրածան ու ակտիվ է առանց հանապարհի վազողը , այն ֆան ավելի շատ են նրա թափառումները »:

Հին հույանական իմաստաբանություն

Հետադարձաբանական Հայաստանի կրթական համակարգում իրականացվող բարեփոխումները զգալի փոփոխություններ են գրանցել կրթության բովանդակության, կրթության հաստատությունների կառուցվածքի , դրանց կառավարման սկզբունքների ասպարեզում : Դրանք են բացասական կողմերով հանդերձ ` ակնհայտ ձեռքբերումներ կան նաև նոր դասագրքերի , դասընթացների , տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառման առումներով : Սակայն նույնը չի կարելի ասել դասավանդման մեթոդների նորացման , դրանց կատարելագործման մասին : Այստեղ առավել ճկատելի են ինտերցիան ու պահպանողական մոտեցումները : Մինչդեռ , արժեքավոր ու արդյունավետ կարող է լինել ուսուցման ինտեքստիվ ձևերի ներառումն ու կարևորումը մերօրյա կրթության մեթոդական գիտնականում : Դրանցից մեկն էլ բանավեցի մեթոդն է , որը խորացնում է արհեստակարգի ձևավորումը : Ժամանակակից մանկավարժությունն առաջարկում է երաժիշտություն է գանգաճ մեթոդներ , ուսումնական տիրաբերակի շահան գործընթացի կազմակերպման ու իրականացում :

Հետազոտական աշխատանքում ներկայացվում է դասարանական և արտադասարանական պարամետրերի օրինակներ , որոնք ուղղված են հոգևոր-բարոյական և հայրենասիրական դաստիարակությունը : (1. էջ 5)

Բանալի բառեր -արժեքային համակարգ , հոգևոր-բարոյական դաստիարակություն , հայրենասիրական դաստիարակություն

Գլուխ 2 . 1 Ուսու մ և դաստիարակություն

Դասը ուսու մ նական գործընթացի հիմնական միավորն է ,այն սովորողների հոգևոր հանդերձակցությունն է ,որը կազմակերպում է ուսուցիչը , և որի բովանդակությունը գիտական գիտելիքներն են ,իսկ արդյունքը ‘ յուրաքանչյուր սուբյեկտի հոգևոր հարստացումը:

Արժեհանակարգի ձևավորման նպատակով խորհուրդ է տրվում ժամանակակից կրթության աստիարակչական համակարգի շրջանակներում գործածվող մեթոդներն ուսու մ նասիրել իս դրանք դաստիարակչական ըստ այն աղբյուրների, որոնցից սովորողները գիտելիքներ են ձեռք բերում:

1/ Առանձնացնելով խոսքի (նյութի բանավոր շարադրումն ուսուցչի կողմից, գրույց), գրնական (ցուցադրում, էֆսկուրսիա, ինֆնուրույն դիսու մներ) և գործնական մեթոդները (վարժություններ, լաբորատոր ու գործնական աշխատանքներ)

2/ Մանկավարժների մեկ այլ խումբ առաջարկում է ուսուցման մեթոդի հիմնական հատկանիշ համարել սովորողների ինֆնուրույնությունն աստիճանը: Նրանցից ոմանք տարբերում են ուսուցչի կողմից նյութի շարադրման և սովորողների ինֆնուրույն աշխատանքի մեթոդները (դիսու մներ, փոքր ձևարարություններ , աշխատանք գրքի վրա և այլն):

Գիտությունը գարգացումը մեզ լավ հնարավորություն է տալիս հասկանալու , թե ինչպես է տեղի ունենում սովորելու գործընթացը: Դիստրիբյուցիոնալ Երբ սրտով ին աշխարհից տեղեկատվություն ենք ստանում, այն սկզբում առնչվում է մեր կարեաժամկետ կամ աշխատանքի հիշողությանը՝ Որպեսզի կարողանանք արտավեր աշխարհից տեղեկություն ստանալ , մեզ պետք է ուշադրություն կենտրոնացում՝ Ուշադրությունը կարևոր է ոչ միայն

ուսուցման համար, այլևս այսօր համարվում է մարդու կյանքի կարևորագույն ուսուցումը՝ Համեցուցիչ գործը, բիզնեսը և կրթությունը և ներքին հասկացել են, որ մարդու վրա ազդելու համար առաջնայինը նրա ուժայրությունը գրավելն է՝ Եթե կարողանա մարդու ուժայրությունը գրավել, ապակարող է տիրանալ նրա ժամանակին, փողերին ու ազդել նրա վրա՝ Պատահական չէ, որ Նոբելյան մրցանակի դափնեկիր Հերբերտ Սպանը շրջանառության մեջ է դրել «ուժայրության տնտեսություն» արտահայտությունը՝ ժամանակակից կրթության մեծագույն խնդիրներից մեկն այն է, որ աշակերտների ուժայրությունը գրաված է տարբեր բիզնես ինդուստրիաների, գործունեության տեսակների կողմից՝ Եվ այդ մրցակցության մեջ կրթությունը պարավորի դերում է՝ Մարդկային ապրելակերպում ընդունված է, որ ի տարբերություն չափահասների՝ երեխաները ոչ ոչով զբաղված չեն՝ Հետևաբար՝ նրանք պետք է պարափն, սովորեն՝ Այսօր երեխաների կյանքին բիզնես ինդուստրիաների ակտիվ միջամտության արդյունքում աշակերտներն այլևս պարափն չեն։

Նրանք զբաղված են ֆուտբոլային հանդիսարաններ, սերիալներ դիտելով ու սառստեսակ խաղերով՝ Աշակերտներին բավականաչափ զբաղեցնում են նաև սոցիալական ցանցերը՝ Մի խոսքով՝ սովորելու ժամանակ շատ քիչ է մնում։ Որպեսզի սովորելու գործընթացը հնարավոր լինի, կրթության համակարգը պետք է վարձի գրավել աշակերտների ուժայրությունը՝ Այս պիսով՝

սովորելը հնարավոր դարձնելու առաջին փայլը ուժայրության կենսոսնայումն է՝ Երբ աշակերտը կենսոսնայումն է ուժայրությունը, ուսուցանվող նյութը տեղափոխվում է աշխատանքային կամ կարնախաղի հիշողության մեջ։ Մարդու կարնախաղի հիշողության հնարավորությունները սահմանափակ են, այսինքն՝ մարդը չի կարող միանգամից շատ բան սովորել։ Ըստ գիտնականների՝ մարդը կարող է միանգամից սովորել լավագույն դեպքում 9-10 նոր բան։ Որոշ գիտնականներ ավելի հոռետես են և համարում են, որ մարդը կարող է սովորել 4-5 նոր բան։ Այս հանգամանքը շատ կարևոր է, քանի որ մեր դասագրքերում, դասերի ժամանակ հանախաղի ակնատես ենք լինում իրավիճակների, երբ կարն ժամանակում աշակերտներին փոխանցվում են մի քանի տառերից կազմված բառեր, սերմեր ու հասկացություններ։ Իսկ ի՞նչ կարելի է անել, որ աշակերտները հնարավորինս շատ բան սովորեն։ Մանագետները խորհուրդ են տալիս նոր նյութը սովորեցնել կարակցով։ Խորհուրդ է տրվում օգտագործել գծապատկերներ, պատմություններ, որպեսզի աշակերտները կարողանան լավ յուրացնել նյութը։ Կարևոր է նաև նյութի կարակցով ուսուցումը՝ Եթե ուսուցանում եմ անջատ վաստեր, ապա աշակերտները քիչ բան կարող են սովորել։ Սույն պատկերում երկու դեպքում էլ

օգտագործված է սառերի նույն շարքը՝ Պարզապես երկրորդ դեպքում սառերի կապակցումն իմաստալից է՝ Նոր գիտելիքներ ձեռք բերելու առկայության հնարավորությունը մեծապես կախված է այն բանից, թե գիտելիքները նախնական ինչ պատճառով են առկայում։ Մեր գիտելիքները սրբաբար պահեստավորվում է երկարատև հիշողության մեջ։ Այն առկայությունը, ովքեր ունեն գիտելիքները հարուստ պատմությամբ, ավելի շատ բան կարող են վերցնել նոր ուսուցանվող նյութից։ Սրանից կարելի է կարևոր եզրահանգում կատարել՝ որքան շատ գիտելիքներ ունեմ, այնքան հեշտ ու շատ կարող եմ նոր բաներ սովորել։ Եթե կարճատև կետ հիշողության առանձնահատկությունը սահմանափակ լինելու է, ապա երկարաժամկետ հիշողության առանձնահատկությունն այն է, որ այնտեղ մնում է խորքային առումով լավ հասկացած գիտելիքը՝ Այս ինքն՝ այն ամենը, ինչը մեզ մակերեսային են հասկացել, մնացուցից է՝ Ցավով, մեր կրթական համակարգը կառուցված է այնպես, որ մեզ ավելի շատ մակերեսային բաներ են սովորում։ Մեր կրթական համակարգը վազ է կրթական ծրագրի հետևից, ինչի պատճառով առկայությունը չեն հասցնում խորքային գիտելիքներ ձեռք բերել։ Այս առումով, որպեսզի առկայությունը ունենան մնացուցից գիտելիքներ, պետք է ուսուցանվող նյութը կրկնելու, ամրապնդելու, կիրառելու, կապակցելու հնարավորություններ ընձեռվեն։ Ընդ որում՝ դա պետք է արվի կանոնավոր և շարունակական ձևով՝ Այլ կերպ ասած՝ պետք է կարևորել ոչ միայն ուսումնական ծրագրի ընդգրկումը, այլ և խորությունը՝ (2.էջ 54)

-Վերջին տարիներին շատ մարդիկ վարձում են գիտելիքն ու մտածողությունը հակադրել իրար՝ Հանախ ենք լսում արտահայտություններ, որ **Google**-ն ամեն ինչ գիտի՝ Հետևաբար՝ մեր խնդիրը գիտելիքն ունենալը չէ, այլ մտածողության հմտությունները գարգացնելը՝ Բաց այդպես չէ՛։ Այս օր էլ հիմնային գիտելիքն ուսուցման հիմքն է՝ Ոչ մի բժիշկ չի կարող բարդ վիրահատություններ անել առանց հիմնային գիտելիքի՝ Ոչ մի պատմաբան չի կարող վերլուծություններ անել առանց անունների և թվականների հիշելու։ Նման սեռակետ արտահայտությունները գիտելիքն ընդհանրապես են սեղեկույթի հետ **Google**-ն ունի սեղեկույթ։ Իսկ գիտելիքն այսօր էլ կարևոր է, քանի որ, ինչպես շատ դիպուկ նշում է ամերիկացի հոգեբան Դանիել Ուիլիսոնը, եթե չկա գիտելիք, ապա ինչի՞ մասին ենք մեզ մտածում։ Այլ հարց է, որ պարզապես գիտելիքն ունենալը բավարար չէ՛։ Բաց առանց գիտելիքի մտածելն էլ վտանգավոր է՝ Ճիշտ չէ նաև հիշողությունն ու մտածողությունը հակադրելը՝ Այս մասին էլ Ուիլիսոնը ասել է. «Մենք հիշում ենք այն, ինչի մասին մտածում ենք »Հետևաբար՝ մտածողությունն ու հիշողությունը ոչ թե հակադիր բաներ են, այլ վախճանակապակցված։ Անընդունելի են գիտելիքի, հիշողության դերը նստացնող

մոտեցումները՝ Նոբելյան մրցանակակիր Ջեյմս Ուոթսոնը, որը ԴՆԹ հեղափոխության հեղինակները է, նշում է.

«Երբ ես փորձեցի վերլուծել իմ հաջողության պատճառները, հասկացա, որ դա կապված է իմ գիտելիքների հետ՝ ձեռնարկների համար պետք էն նոր գաղափարներ, բաց դրանց հիմքը գիտելիքներն են՝ Իսկ գիտելիքներ ու ներհան համար պետք է շատ կարգալի»:

Առաջարկվում են առանձնացնել ռեպրոդուկտիվ (վերարտադրող), պրոբլեմային (հարցի ուսումնասիրման մեթոդի կայի բացահայտման հետ կապված), մասնակի որոնումներն ու հետազոտական մեթոդները: Դասակարգման նշան էրանակներ ընդ բացի, ուսուցման տարբեր մեթոդները, ձևերն ու եղանակները կարելի է դիստրիբյուցիոնալ ըստ մասնակից կողմերի՝ սովորեցնողի և սովորողների հարաբերական ակտիվության: Այդ տեսանկյունից ուսուցման մեթոդները կբաժանվեն երեք խմբի:

Առաջին խմբի մեջ կընդգրկվեն ուսուցման այն ձևերն ու մեթոդները, որտեղ ուսուցիչը հանդես է գալիս ակտիվ-ուսուցողական դերով, իսկ աշակերտների մասնակցությունն ունի հարաբերականորեն պասսիվ բնույթ: Նրանց խնդիրն է՝ ուշադիր լսել, ընկալել, յուրացնել և մտապահել այն, ինչ ասում է ուսուցիչը: Դպրոցական դասավանդման ժամանակակից պրակտիկայում, մանավանդ նոր նյութի մատուցման ժամանակ, առավել գործածական է հենց այս «դուր-նեցիպիենտային» մոդելը: Իհարկե, այս մոդելը չի բացառում ունկնդիրների ակտիվությունը ընդհանրապես: Նրանց պասիվությունն ունի սուկ հարաբերական բնույթ:

Նախ հարկ է նկատել, որ լսարանի կողմից նոր նյութի ընկալման գործընթացը պետք է լինի ոչ թե մեխանիկական, ուրիշի մտքերի ու փաստերի սերտման, այլ ակտիվ ընկալման, յուրացման գործընթաց: Բացի այդ, ունկնդիրները կարող են ուսուցչին կամ դասախոսին դիմել թեմայի վերաբերյալ իրենց հուզող և անհասկանալի հարցերով, խնդրել նրան պարզաբանել կամ ավելի մանրամասն մեկնաբանել այս կամ այն միտքը, դրվագը և այլն:

Երկրորդ խմբի մեջ մտնում են ուսուցման այն մեթոդները, որտեղ ավելի ակտիվ է սովորողը, և համեմատաբար պասիվ է ուսուցչի դերը: Ուսուցիչը, իր սաներին հանձնարարելով որևէ խնդիր կամ առաջադրանք և նախօրոք անհրաժեշտ խորհուրդներ ու ցուցումներ (ներածական հրահանգավորում) տալով, աշխատում է այլ ևս չմիջամտել նրանց աշխատանքին: Սովորողների տրվում է ինքնուրույն գործելու լայն հնարավորություն: Այդպիսի մոտեցումը հնարավորություն է ընձեռում բացահայտել ու աստիճանաբար

զարգացնելու նրանց հուզական, կամային և իհարկե, մտավոր կարողությունները: Ուսուցման ֆննսրկվող մեթոդի շրջանակներում ուսուցչի դերը, պասսիվ լինելով հանդերձ, ամենևին էլ երկրորդական չէ, և չի կարելի այն թերագնահատել: Շատկարևոր է, որպեսզի նա իր խորհուրդներով, դիտողություններով կարողանա ցանկալի հունի մեջ պահել իր սաներին, հմտաբեկ ցույց տալու չլսված սխալներն ու անհետադարձությունները, նույն դրանք շտկելու ուղիները: Բաց և այնպես, մեթոդների նշանակությունը խմբի համար բնորոշ է մնում այն, որ դրանց շրջանակներում առավել ակտիվ կողմը աշակերտներն են: Նրանք փնտրում են, ստեղծագործում, հայտնաբերում, իսկ ուսուցիչը վերահսկում և ուղղորդում է նրանց գործունեությունը: Ուսուցման այդպիսի մեթոդները շատ կարևոր են սովորողների մեջ ինֆորմացիայի մատակարարում և աշխատելու գործնական հատկանիշների ձևավորման, արմատավորման ու կատարելագործման առումով:

Երրորդ խումբը կազմում են ուսուցման գործընթացի կազմակերպման այն ձևերն ու եղանակները, որոնց բնորոշ է մասնակից կողմերի երկուստեք ակտիվությունը: Այդպիսիք են թեմատիկ գրույցը, հարցի կամ խնդրի լսարանային ֆննսրկումները: Մեթոդների այս շարքում առանձնահատուկ տեղ է գրավում բանավեճը:

Հասարակական զարգացման տարբեր փուլերում սովորողների հոգևոր բարոյական դաստիարակության խնդիրը տարբեր կերպ է ընկալվում և լուծվում:

Անհրաժեշտ է պարզ գիտակցել ,որ արդի դպրոցի նպատակը լուսավորյալ ,ակտիվ,իր հայրենիք սիրող ,իր երկրի պատմություններն ու ավանդությունները հարգող մարդու դաստիարակությունն է:

Յուրաքանչյուր ,այդ թվում նաև ֆինիսյի ,ուսուցչի առաջ կանգնում է առարկայի ուսումնական դասընթացի նյութերով արժեքների համակարգի ձևավորման ,սովորողների անձի դաստիարակության բարդ խնդիրը: Որպեսզի ֆինիս առարկան յուրաքանչյուր աշակերտի համար անձնային նշանակություն ունենա ,անհրաժեշտ է որ դասի ընթացքում ստեղծվի ստեղծագործական,համագործակցային մթնոլորտ,արժևորվի իմացական ցանկացած գործընթաց,

իրախուսվի ցանկացած նախաձեռնություն: ԵՎ պետք է հասնել նրան ,որ հետագայում այն կարողանալ կիրառել առօրյա կյանքի ցանկացած ոլորտում:

Այսպիսով ,հնարավոր դարձավ ձևակերպել հետևյալ դաստիարակության խնդիրները ,որոնք անհրաժեշտ է կիրառել ֆինիսյի դասերին:

1/ Սուվոբորոդինե րի ն ծանոթացնել զի տուր յան և տեխնիկայի դասակարգերի ստեղծագործություններին՝ նրա պես անձի դաստիարակությունը ու ինքնախնաման միջոցի: Կենսագրական նյութ, որը կապված է կոնկրետ նյութի հետ:

2/ Հիմնարար ֆիմիական տեսություններին, զիտափորձերին, հայրենիքի պաշտպանությունը և ազգական գործունե ֆիմիայի, ֆիզիկայի դերի բացահայտում՝ խորացնելով ազգանահայրենասիրական դաստիարակությունը հիմնադրել:

3/ Զարգացնել սուվոբորոդինե հուզական-աբժեքային աշխարհը զիտուր յան և արվեստի փոխազդեցությունը հիմնով:

ՕՐԻՆԱԿ՝ <<Ձուրն ունի հիշողություն, պատասխան ռեակցիա շրջապատում լուծ ձայներին նկատմամբ >>

4/ Ձևավորել ֆունդամենտալ մտածողությունը հակագիտական և միստիկական ուսման նկատմամբ վերլուծություն միջոցով: Օրինակ՝

ԳԻՏԵԼԻԹՈՒՀԱՎՍՏԻ փոխազդեցություն մասին:

5/ Զարգացնել մարդու՝ որպես ֆիմիական զիտելիքներին իմացություն օբյեկտի մասին աբժեքային պատկերացումները: Քիմիայի դասերին գլոբալ էկոլոգիական խնդիրներին անդրադառնալու անհրաժեշտությունը մասին: Նրանց պարզաբանել, որ առաջիկայում պետք է պրոբլեմները հաղթահարվեն, որպեսզի կործանարար հետևանքներ չունենան որ ջ մարդկությունը համար:

Արդյունքում առաջացան դաստիարակություն համակարգի կառուցման որոշակի նախադրյալներ և իրական հնարավորություններ: Դրանք իրենց մեջ ներառում են հետևյալ ասպեկտները.

Բարոյական, որը ենթադրում է ոչ միայն տեսնել, հասկանալ, զգալ զիտուր յան գեղեցկությունը, այլ նաև հասկանալ զիտուր յան և տեխնոլոգիաների նվաճումներին խելամիտ օգտագործումը՝ հանուն մարդկային հասարակությունը զարգացման և շրջակայան

մի ջ ա յ ա յ ր ի պ ա հ պ ա ն ու թ յ ա ն :

Ք ա դ ա ֆ ա գ ի ա կ ա ն , ո ղ ք ա դ ր ու մ է ա կ տ ի Վ կ ե ն ս ա դ ի ը ֆ ո ռ ո շ մ ա ն ս տ ե դ ծ ա գ ո թ ծ ա ն ձ ի ձ հ ա յ ը ր ու մ :

Հ ա յ ը ր ե ն ս ա ի ը ր ա կ ա ն , ո ղ ք ա դ ր ու մ է հ ա յ ը ր ե ն ի ֆ ի , ն ը ա հ ա ը ս տ ու թ յ ա ն և մ շ ա կ ու յ թ ի , ա յ ա ն դ ու թ յ ա ն մ ա ս ի ն տ ե դ ե կ ու թ յ ու ն ն ե թ ի ու ս ու մ ն ս ա ի ը ու մ , ո ղ ք ա ժ ա ն դ ա կ ու մ է ֆ ա դ ա ֆ ի , հ ա մ ա յ ն ֆ ի հ ա ն դ ե պ ս ի ը ու ն , դ ա ս տ ի ա ը ա կ ու մ է ե ը կ ը ի ֆ ա դ ա ֆ ա գ ի :

Ա ո ո դ ջ ա պ ա հ ա կ ա ն , ո ղ ք ա դ ր ու մ է գ ի տ ե լ ի ֆ ն ե թ ի ձ հ ա յ ը ր ու մ հ ա ն ու ն ա ո ո դ ջ ա պ ը ե լ ա կ ե ը պ ի , մ ա ը դ ու և հ ա ս ա ը ա կ ու թ յ ա ն ա ն Վ ս ա ն ֆ կ ե ն ս ա գ ո թ ծ ու ն ե ու թ յ ա ն ա ս ը ա հ ո Վ մ ա ն :

Հէ տագ ո տակ ան մաս

Դասարան -8-րդ

Դասի թեմա -Խմելու ջրի համանուն րակային հիմնախնդիրները

Դասի նպատակը -առակերտներին տալ էկոլոգիական դաստիարակություն ,որը շատ կարևոր կեցության խնդիր է միջավայրի պահպանության և մարդու առողջության համար

Վերջնարդյունք

- Մտածողությունը զարգացում՝ վերլուծություն , համեմատություն և ընդհանրացման միջոցով
- Բնապահպանական դաստիարակություն
- Ներկայացված խնդիրներին հիշատակուման հնարավորություն

Կարողունակություն

- Կարողանա ստանալ մաքուր ջուր գոլորցիացման . կոնդեւացման եղանակով
- Կարողանա գտնել Սևանա լիճի աղտոտման հիմնախնդիրները
- Կարողանա հիշատակել փորձերը , անվտանգ և հեզքիտ օգտագործել նյութերն , լաբորատոր սարքավորումները

Ուսումնական մեթոդներին համալիր կիրառում

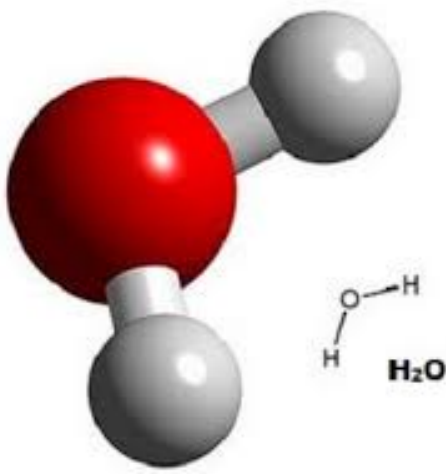
1. Խմբային աշխատանք բաշխիչ նյութերի հետ
2. Մտագրոն հիմնախնդիրներին վերաբերյալ
3. Զրույց

Դիտակտիկ նյութեր - սահիկառար ամբողջ քեմայի վերաբերյալ լաբորատոր ամանեղեն, նյութեր

Դասի փուլերը

Խթանման փուլ

- Թեմայի վերաբերյալ ուսուցիչը կարդաց փոփոխի դասախոսություն
- Ներկայացվեց հետաքրքիր տեղեկություն ջրի մասին,ցուցադրելով համապատասխան նկարներ ջրի կառուցվածքի վերաբերյալ

Իմաստի ընկալման փուլ

- Խմբերը ներկայացնում են նախապես պատրաստած գեղարվեստական հետևյալ քեմաներով՝

Ձուրը բնության մեջ

Քաղցրահամ ջրի հիմնահարցը

Սևանա լիճ

Ջրի մաքրում

• Լաբարատորիա փորձերի ցուցադրում առաջնությունների օգնությամբ

Կառավարման փուլ

• Զբոսայգի միջոցով նոր գիտելիքի ստուգում և ամրապնդում

• Խմբային աշխատանքներ կայացնել գեղարվեստի <<Այդ գաբումանախրաբ հեղուկը >> վերնագրով

Եզրակացություն

Արժեքային համակարգի դրսևորումը ֆինիշյի ուսուցման գործընթացում տալիս է հնարավորություն

- հանաչողություն մեթոդներին տիրապետող և գործնականում կիրառող
- բնությունը ներդաշնակությունը գնահատող
- իր ուժերն ու կարողությունները գնահատող
- ֆադաֆակիրք վերաբերմունցի դրսևորող
- գիտական աշխարհայացք ունեցող անձի ձևավորում

Պրակտիկական ցանկ

1. <<Մանկավարժությունը>> գիտամեթոդական ամսագիր / 2015թ. /:
2. Եր., 1963: 2. Կրուտեցկի Վ. Ա., Մանկավարժական հոգեբանությունը հիմունքները:
3. Եր., 1976: 3. Հովհաննիսյան Հ. Օ., Հասարակական համակարգի գաղափարների հիմնախնդիրները:
4. Քիմիա առարկայի ուսուցման ձեռնարկ միջնակարգ դպրոցի 8 - 12 - րդ դասարանների համար /2018թ. /

